

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 370/15

KLAGER: Reinhard Rye
ADRESSE: 116 North La Peer Dr. Los Angeles, CA-90048, USA
PUBLIKASJON: Finansavisen
PUBLISERINGSDATO: 02.06.2015
STOFFOMRÅDE: Næringsliv
SJANGER: Nyhet
SØKERSTIKKORD: Kontroll av opplysninger, saklighet og omtanke, tittelbruk, samtidig imøtegåelse, tilsvarerett
REGISTRERT: 04.12.2015
BEHANDLET I PFU: 30.03.2016
BEHANDLINGSTID: 116 dager
KLAGEGRUPPE: Næringsdrivende
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Finansavisen publiserte **tirsdag 2. juni 2015** en artikkel om at en navngitt næringsdrivende hadde nedskrevet en virksomhet til null. Henvisningen på forsiden var «**Reinhard Ryes «On Food»: Full fiasko etter 9 års arbeid**». Henvisningen var illustrert med et bilde av omtalte Rye.

Inne i avisen var stikkittelen «**On Food emisjon. Alle gamle aksjonærer nulles – noen få blir med videre**». Hovedtittel: «**Reinhard Rye nedskriver alt til null**». Undertitler: «**Full fiasko etter ni år arbeid**» og «**Rye gjør ny satsing på sunn ferdigmat**».

Ingress:

«**Mat og drikke: Finanstopper taper titalls millioner kroner etter at Reinhard Rye har nedskrevet ferdigmatkonseptet On Food til null**».

Videre:

«**I ni år har tidligere barberhøvel- og snusgründer Reinhard Rye jobbet for å slå gjennom med ferdigmatkonseptet On Food. Skreddersydde porsjoner med næringsrik mat og riktig kalorimengde skulle selges over hele USA.**»

Jon Erik Brøndmo og James Stove Lorentzen trodde på konseptet. Det gjorde også Arne Blystad, Jørgen Langballe og Verdane Capital. Stor var optimismen da også giganten Kraft Food investerte en håndfull millioner til den første pilotlanseringen

og selskapet var priset til 135 millioner.

Starter på nytt.

Nå har Reinhard Rye skrevet ned samtlige aksjer til null. Investorene får ikke tilbake en krone – gitt at de ikke er villige til å bla opp enda mer penger i det Rye har startet på nytt sammen med partneren Henning Fjellinghaug. Duoen har skutt inn henholdsvis 20.000 og 10.000 kroner i selskapet. Dette har de priset til 13 millioner før de igjen har gått til sine gamle investorer og tilbudt dem å skyte inn penger enda en gang. Lokkematen denne gang er en ny ledelse og en ny strategi. Ny innpakning, noe endringer med produktet, ny markedsføring og nye partnere er på plass for en ny lansering.»

KLAGEN:

Klager er omtalte Reinhard Rye. Han presiserer at klagen gjelder artikkelen omtalt over, men han har også lagt ved to tidligere artikler, en fra 2009, «Mette Marit-venn kuppet Ryes matfiasko» og en fra 2013, «Tapte 125 mill. på snus». Klageren mener disse tre artiklene kan minne om en kampanje fra Finansavisens side. Artiklene er vedlagt.

Det er i klagen anført brudd på Vær Varsom-plakatens punkt 4.1, om saklighet og omtanke, og 3.2, kontroll av opplysninger.

Innledningsvis viser klageren til tittelen på forsiden, «Full fiasko etter 9 års arbeid». Han karakteriserer tittelen som «kategorisk, grovt misvisende og særdeles upresis» og anfører at den i verste fall kunne ha vært fullstendig ødeleggende for On Foods muligheter til å lykkes i en fase hvor tillit blant en rekke aktører var avgjørende. Han mener den skapte et utvetydig inntrykk av at fremtiden så mørk ut for firmaet og at potensielle investorer og samarbeidspartnere «skulle forledes til å tro at status for selskapet var negativ, på nær sagt alle måter». Han anfører at virkeligheten er en helt annet, og at On Food er svært godt rustet til å gjennomføre forretningsideen.

Hva angår tittelen ser ikke klageren bort fra at avisen vil komme til å hevde at «leserne forutsettes å forstå at «full fiasko» ligger innenfor en finanspublikasjons typisk sleivete og kjekkas-aktige tittelord, altså en uttrykksform som verken skal ta for bokstavelig eller oppfattes som en fasit over virksomhetens resultater». Klageren mener tvert imot at det dreier seg om et uttrykk som både er svært tydelig og ikke levner rom for egne refleksjoner hos leseren. Han mener leseren vil forstå tittelen som at hans ferdigmat-konsept på alle måter har mislyktes – fordi han har brukt opp aksjonærenes penger.

Det anføres også at det hadde vært mere ryddig om artikkelen hadde vært merket «kommentar» fordi publikum da kunne ha vurdert påstanden som det den var, «et løst fundert sleivspark fra en journalist uten nevneverdig egenerfaring fra næringslivet».

Klageren er også opptatt av kildebruken, og skriver: «God presseskikk innebærer i følge Vær Varsom-plakaten at journalister skal tilstrebe bredde og relevans i valg av kilder, og vi må gå ut i fra at ansvaret forsterkes i saker hvor et ensidig og mangelfullt kildevalg kan få alvorlige konsekvenser for den som blir omtalt.» Klageren etterlyser en bredere omtale, blant annet om det pågående arbeidet med å lansere selskapets produktserie og om verdiene selskapet har skapt gjennom flere år. I klagen vises det punktvis videre til en rekke feil i artikkelen, samt til den for ham korrekte opplysninger. Det anføres at Verdane Capital aldri har

investert i On Food, at generalforsamlingen har nedskrevet aksjene, ikke klageren personlig, at halvparten av aksjonærene valgte å bli med videre, ikke de fleste som avisen skrev. Videre anføres det feil omtalen av hvor mye ny kapital som ble investert.

Klageren ber videre utvalget ta stilling til om Finansavisen har opptrådt i tråd med kravet i VVp om å klargjøre premissene (punkt 3.3) og dermed mulighet til samtidig imøtegåelse (4.14). I klagen er hele «intervjuet» med ham, i form av en e-post-korrespondanse, vedlagt. Han anfører at han ikke på noe tidspunkt ble informert om at Finansavisen ville publisere en artikkel som karakteriserer On Food og han som en «full fiasko».

Klageren avslutter med at han har stor forståelse for pressens oppgave med å stille kritiske spørsmål og formidle alle sider av næringslivet, men at forutsetningen må være at «vi som aktører ikke blir utsatt for ren hets og forutinntatthet. Det kritiske søkelyset bør bygge på solid dokumentasjon og en reell journalistisk vilje til å være så objektiv og balansert som mulig».

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har, etter at PFU-klagen ble igangsatt, hatt en dialog per e-post. Klageren opplyste der at det eneste som kunne få ham til å vurdere å trekke klagen var en uforbeholden beklagelse på samme sted i avisen, altså på førstesiden, samt at den digitale tilgangen til den påklagede artikkelen og to andre artikler ble avbrutt. Forsøket på minnelig løsning mislyktes dermed. Utskrift av e-post-dialogen er vedlagt.

TILSVARSRUNDEN:

Finansavisen avviser klagen. Avisen anfører at det dreier seg om en artikkel som er «så enkel og basert på selskapets egne skriftlige (dokumenter) at det er åpenbart at PFU-klagen er et resultat av oppsamlet sinne». I tilsvaret har avisen vedlagt ti artikler fra perioden fra 2005 til den påklagede, hvorav seks er positivt og fire er negativt vinklet. Klagerens anførsel om en kampanje skal dermed ifølge avisen, være avvist.

Avisen mener det er dekning for å hevde at det er «full fiasko» i On Food. Det vises til at artikkelen kun omhandler fortiden for On Food fram til generalforsamlingen «da samtlige aksjer ble nedskrevet til null, hvis generalforsamlingsprotokoll var utgangspunktet for den aktuelle artikkelen. (...) Undertittelen (og førstesiden; sekr. anm.) «Full fiasko etter 9 års arbeid» er ikke mer enn en selvfølgelig oppsummering av dette. Samtlige investorer som gjennom årene har skutt inn et betydelig millionbeløp i Reinhard Ryes matsatsing hadde tapt alle pengene sine. Det går ikke an å konkludere på annen måte enn at for disse er resultatet en «full fiasko etter ni års arbeid».

Så er det, slik Finansavisen ser det, korrekt at investorer som først har tapt alt de har satsset fram til nedskrivningen, kan oppnå suksess med ny investering, men at dette er noe som eventuelt ligger fram i tid.

Angående kildebruken er avisen enig med klageren i at den var ensidig og mangelfull – i den forstand det var selskapet selv som var kilde, i form av protokollen fra generalforsamlingen, en utveksling av e-post med klageren, og «to harmløse sitater» fra

aksjonærer. Det anføres også fra avisens side at artikkelen ikke inneholder noen kritikk av klageren, bar en gjengivelse av fakta fra protokollen om at aksjekapitalen var nedskrevet til null og dermed verdiløs.

Finansavisen kan heller ikke se at de anførte faktafeilene i artikkelen er feil. I tilsvaret fører avisen argumentasjon for dette. Det anføres at Verdane Capital står på aksjonærlisten også på tidspunktet for den omtalte generalforsamlingen. Videre vises det til at det er normalt, og akseptert, å personifisere et selskap med en sterk person i ledelsen, eksempelvis Kjell Inge Røkke/Aker og Olav Thon/Olav Thon Eiendomsselskap.

Klageren opprettholder klagen, og innfører også brudd på Vær Varsom-plakatens punkt 4.4, om at tittelen går lenger enn det er dekning for i stoffet. Han skriver: «Jeg begriper ikke hvordan en erfaren redaksjonell kan unngå å se at dette ikke er en sak vinklet på aksjonærenes tap. Rett nok handler deler av brødteksten om generalforsamlingens vedtak, men det kan ikke være tvil om at fiasko-vinkelen er ment å ramme meg og On Food. Det virker ikke særlig betryggende at toppsjefen for en av landets mektigste mediebedrifter så til de grader er villig til å ignorere VV-plakatens pkt 4.4 (...) Påstanden om at «full fiasko» sikter til noen aksjonæres tap, virker som et hjelpeløst forsøk på å unnskyldte og bortforklare en redaksjonell praksis som ser ut til å være dagligdags og akseptert av Finansavisens ledelse.»

Finansavisen avviser fortsatt klagen. Om påstått brudd på 4.4 skriver avisens ansvarlige redaktør: «Rye (klageren; sekr. anm.) mener Finansavisen har gått lenger enn det er dekning for når vi i undertittelen til saken (og på førstesiden; sekr. anm.) «Reinhard Rye skriver alt ned til null» bruker undertittelen «Full fiasko etter 9 års arbeid». Han misforstår vårt tilsvare til at vi ikke mener han, men aksjonærene. Dette er fullstendig feil. Selvfølgelig mener vi Reinhard Rye. Han er hovedmannen bak On Food både som initiativtaker, arbeidende styreleder og aksjonær. Men resultatet som tilsier at det er «Full fiasko» er at alle aksjonærenes aksjer ble skrevet ned til null for evig og alltid. Om Reinhard Rye er ansvarlig for dette? Ja, så absolutt er han det. Og dermed er hans navn brukt i hovedtittelen til artikkelen med et stort bilde av ham.»

Angående den samtidige imøtegåelsesretten anfører Finansavisen at man må kunne omtale et prosjekt som en fiasko når alle verdiene er skrevet til null for evig og alltid, noe heller ikke klageren har hatt innvendinger til. Dessuten fikk klageren mulighet til å fortelle om sine planer, et mulighet han frasa seg i en e-post utveksling. Avslutningsvis heter det i Finansavisens tilsvare: «Aviser kan ikke bare omtale drømmer, man må også omtale resultatene når alle investorenes penger går tap.»

Klageren hadde, etter avsluttet tilsvarende, ytterligere kommentarer. Her er klager i særlig grad opptatt av at Finansavisen i sitt siste tilsvare har endret fokus gjennom en ny forklaring. Fra å hevde at det ikke er rettet beskyldninger mot ham vises det nå til at avisen anfører at man selvfølgelig mener at klageren er ansvarlig for «fiaskoen». I følgebrevet til tilleggskommentaren heter det: «Etter først å ha forsikret både meg og PFU (om) at «full fiasko» skulle leses i sammenheng med investorenes tap på aksjenedskrivningen, snur de argumentasjonen 180 grader i sitt siste tilsvare. Nå er det plutselig ikke slik tittelen skal forstås likevel. Finansavisen har ombestemt seg, og det er likevel Reinhard Rye som med navn og bilde beskrives som en «full fiasko»».

Finansavisen tror ikke klageren har problemer med å forstå realiteten i nedskrivningen av samtlige aksjer til null, men at han har et ønske om å dysse de ned. Det vises til at resultatet av alle investeringer som ble gjort i On Food fra oppstarten og frem til 2015 må leses som hvilken avkastning aksjonærene har fått. Gitt at det ikke er utbetalt utbytte og at aksjene er nedskrevet til null har avkastningen vært på minus 100 prosent. «I alle andre enn Reinhard Ryes verden er det full fiasko.» Avisen understreker imidlertid at man aldri har hevdet at personen Rye er en fiasko og at man i møte med Rye både som journalist og bekjent er kjent med at han er en begavet person.

Finansavisen har i en etterfølgende e-post presisert at man mener VVp 4.14 ikke er brutt. Sekretariatet har bekreftet at e-posten er mottatt.

